

Lífeyrismál

Áherslur ASÍ

45.þing ASÍ

10. til 12. október 2022

Hilmar Harðarson, formaður lífeyris-, heilbrigðis- og trygginganefndar ASÍ

Lífeyrismál í deiglunni

- Lífeyrismál stöðugt til umræðu
 - Endurspeglar gildi málaflokksins
- Mikilvægur málaflokkur sem sýn ASÍ vegur mikið
 - 15,5% iðgjald lögfest í sumar
- Rökræðufundur ASÍ um lífeyrismál á Selfossi í vor
 - Allt undir og kerfið rætt í þaula
 - Engin eiginleg niðurstaða
 - Skemmtilega mikill samhljómur meðal ráðstefnugesta
 - Almenn ánægja með grunnuppbyggingu lífeyriskerfisins
- Betur má ef duga skal

Skuldusparnaður lífeyris og almannatryggingar

- Grunnstoðir lífeyriskerfisins
 - Almennatryggingar og skuldusparnaður í lífeyris
- Skuldusparnaður ásamt almannatryggingum eiga að tryggja:
 - Öllum framfærslu í elli
 - Að framfærslan sé viðunandi og í takt við ævitekjur
- Öflugt kerfi á Íslandi
 - Samanber fyrsta sæti í alþjóðlegri úttekt
- Tekjutengingar almannatrygginga þó stuðlað að ósætti
 - Kerfið enn ófullþroskað
 - Hlutverk og skipulag almannatrygginga sætir gagnrýni

Aukin ævilengd og sjálfbærni

- Samtrygging lífeyrissjóða tryggir gegnum sjóðsöfnun:
 - Ævilangan, verðtryggðan, lífeyri
- Ævilengd lengist jafnt og þétt. Til að sjóðir standi undir skuldbindingum má:
 - Hækka iðgjöld/lífeyrissjóðsframlag
 - Seinka lífeyristöku
 - Færa niður lífeyrisréttindi
- Fáir tala fyrir auknu framlagi eða að lífeyrisréttindi séu færð niður
 - Möguleiki þá að hækka lífeyristökualdur

Starfsævin og erfiðisvinna

- Lífeyrissjóðir þurfa að standa undir skuldbindingum lengur með aukinni ævilengd
 - Ósjálfbærni ef ekki brugðist við
- Ævilengd og geta til að vinna frameftir ævi ólík
 - Réttlætismál að rýna áhrif m.t.t. hópa
- Ákall frá þingum landssambanda að skilgreina erfiðsvinnustéttir
 - Má sækja í reynslu norðurlanda

Ólíkt umfang örorku meðal lífeyrissjóða

- **Umtalsverður munur er tíðni örorku meðal lífeyrissjóða**
 - Í tengslum við kjarasamninga samið um að ríkið jafni stöðu sjóða hvað örorku varðar
 - Réttlætismál að jöfnunin sé jöfnun í raun
- **Aðkoma ríkisins dugir skammt þar sem mest er um örorku**
 - Réttmæt krafa úr baklandi kjarasamningsbundnu sjóðanna, með aukinn hlut örorku á við aðra, að ríkið jafni betur
- **Jöfnunargreiðslur takmarkaðar og illa nýttar**
 - Renna til allra sjóða, líka þangað sem minnst er um örorku
 - Ómarkvisst kerfi leiðir til gagnrýni og vangaveltna um tilvistarrétt
 - Aukin, betri og nákvæmari jöfnun tryggði aukinn stuðning

Eigenda- og fjárfestingarstefnur lífeyrissjóða

- Aukin krafa um ábyrgar eigenda- og fjárfestingarstefnur
 - Lífeyrissjóðir á samningssviði ASÍ allir mótað UFS stefnu um umhverfis- og félagslegir þættir og stjórnarhættir
- Hlutverk verkalyðshreyfingar, baklands lífeyrissjóða, að rýna og veita sjóðum og stefnum þeirra aðhald
- Mikilvægt að skýrar stefnur liggi fyrir svo sjóðir bregðist rétt við
 - Reynir s.s. á þar sem minnihlutaeigendur gera tilraunir til að stýra stefnu félaga í eigu lífeyrissjóða